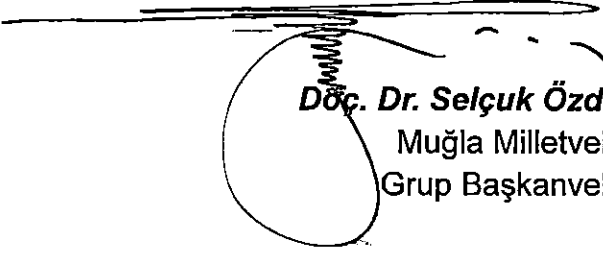

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Soykırımcı İsrail ve ABD'nin, İran İslam Cumhuriyeti'ne saldırması neticesinde ortaya çıkan can kayıpları, yaralanmalar, kalıcı sakatlıklar ve geniş çaplı insani mağduriyetlerin; ülkemizin dış politika öncelikleri, STK'ların insani yardım kapasitesi, kamu diplomasisi araçları ve bölgesel sorumlulukları çerçevesinde kapsamlı biçimde ele alınması, ilgili tüm kurum ve kuruluşların faaliyetlerinin değerlendirilmesi ve Türkiye'nin bu süreçte üstlenmesi gereken rolün belirlenmesi amacıyla, Anayasa'nın 98'inci, TBMM İçtüzüğü'nün 102 ve 103'üncü maddeleri uyarınca Genel Görüşme açılmasını arz ve teklif ederiz. 01.04.2026

Doç. Dr. Selçuk Özdağ
Muğla Milletvekili
Grup Başkanvekili

GEREKÇE

Soykırımcı İsrail ve ABD'nin, İran'a hukuksuz bir şekilde saldırımları ile meydana gelen gelişmeler sonucunda, ulusal ve uluslararası kaynaklara yansıyan bilgilere göre çok sayıda insan hayatını kaybetmiş, binlerce kişi yaralanmış ve önemli bir kısmı kalıcı sakatlıklarla karşı karşıya kalmıştır. Bu durum, yalnızca İran sınırları içerisinde değerlendirilebilecek bir meselâ olmaktan çıkmış, insani boyutu itibarıyla bölgesel ve küresel vicdanı ilgilendiren bir krize dönüşmüştür.

Türkiye Cumhuriyeti, tarih boyunca kriz bölgelerine yönelik insani yardım, arabuluculuk ve kamu diplomasisi faaliyetlerinde öncü bir rol üstlenmiş; savaş, afet ve insani dramların yaşandığı coğrafyalarda hızlı ve etkin refleks gösterebilme kapasitesini defaatle ortaya koymuştur. Ancak kamuoyunda, özellikle Gazze başta olmak üzere farklı coğrafyalarda sergilenen yüksek hassasiyet ve güçlü toplumsal mobilizasyonun, İran'daki gelişmeler karşısında aynı ölçüde ortaya konulup konulmadığı hususunda ciddi soru işaretleri bulunmaktadır.

Bu bağlamda;

- Başta ilgili bakanlıklar olmak üzere tüm kamu kurum ve kuruluşlarının,
- Sivil toplum kuruluşlarının ve insani yardım organizasyonlarının,
- Uluslararası iş birliği mekanizmalarının

İran'daki mevcut insani ihtiyaçları ne ölçüde tespit ettiği, bu ihtiyaçlara yönelik nasıl bir planlama yaptığı ve hangi somut adımları attığı hususlarının şeffaf şekilde ortaya konulması gerekmektedir.

Özellikle;

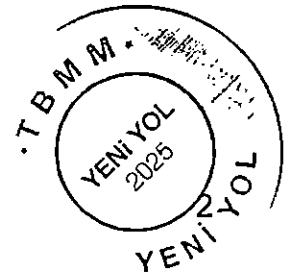
- Yaralı ve sakat kalan bireyler için sağlık hizmetleri ve rehabilitasyon destekleri,
- İlaç ve tıbbi malzeme temini,
- Geçici barınma ihtiyacını karşılayacak çadır, konteyner vb. sevkiyatları,
- Temel gıda ve insani yardım malzemelerinin ulaştırılması,
- Lojistik ve koordinasyon altyapısının etkinliği gibi başlıklarda mevcut durumun bütün yönleriyle değerlendirilmesi zaruridir.

Diğer yandan, Türkiye'nin; dindaşlık, kültürdaşlık, soydaşlık ve bölgedaşlık gibi tarihsel bağlarının yanı sıra, evrensel insan hakları ve insani sorumluluk ilkeleri doğrultusunda hareket etmesi, hem ahlaki hem de stratejik bir zorunluluktur.

Bu çerçevede, kamuoyunda dile getirilen **“neden yeterli düzeyde mitingler düzenlenmemekte, toplumsal farkındalık oluşturulmamaktadır?”** sorusunun da açıklığa kavuşturulması önem arz etmektedir. Demokratik toplumlarda barışçıl gösteri ve farkındalık faaliyetleri, insani krizlere dikkat çekmek ve yardım mobilizasyonunu artırmak açısından önemli araçlar arasında yer almaktadır.

Ayrıca Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin denetim ve yönlendirme fonksiyonu kapsamında, başta **İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu** olmak üzere ilgili ihtisas komisyonlarının konuya ilişkin inceleme yapması, gerekirse bölgeye yönelik temaslarda bulunması ve kapsamlı raporlar hazırlaması büyük önem taşımaktadır.

Sonuç itibarıyla, İran'da yaşanan insani durumun tüm boyutlarıyla ele alınması, Türkiye'nin mevcut politika ve uygulamalarının değerlendirilmesi, eksikliklerin tespit edilmesi ve daha etkin bir insani diplomasi stratejisinin oluşturulması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde bir Genel Görüşme açılması önem arz etmektedir.

MİLLETVEKİLİ ADI SOYADI	SEÇİM BÖLGESİ	İMZA
SADULLAH KISACIK	ADANA	
İDRİS ŞAHİN	ANKARA	
MESUT DOĞAN	ANKARA	
SADULLAH ERGİN	ANKARA	
ŞERAFETTİN KILIÇ	ANTALYA	
CEMALETTİN KANİ TORUN	BURSA	
MEHMET ATMACA	BURSA	
SEMA SİLKİN ÜN	DENİZLİ	
ERTUĞRUL KAYA	GAZİANTEP	
NECMETTİN ÇALIŞKAN	HATAY	
BÜLENT KAYA	İSTANBUL	
ELİF ESEN	İSTANBUL	
HASAN KARAL	İSTANBUL	
MEDENİ YILMAZ	İSTANBUL	
MUSTAFA KAYA	İSTANBUL	
BİROL AYDIN	İSTANBUL	
MUSTAFA BİLİCİ	İZMİR	
MEHMET EMİN EKMEK	MERSİN	
SELÇUK ÖZDAĞ	MUĞLA	
MEHMET KARAMAN	SAMSUN	

